

Letter to the Editor

Launching A Specialized Clinic for Adults With Autism Spectrum Disorder in Roozbeh Hospital, Tehran, Iran

Samira Jamaloo¹ , Javad Alagband Rad¹ , *Mahtab Motamed¹

1. Department of Psychiatry, Roozbeh Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Citation Jamaloo S, Alagband Rad J, Motamed M. [Launching A Specialized Clinic for Adults With Autism Spectrum Disorder in Roozbeh Hospital, Tehran, Iran (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2023; 29(1):118-123. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.1.4310.1>

 <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.1.4310.1>

Received: 13 Jul 2022

Accepted: 01 Feb 2023

Available Online: 01 Apr 2023

Key words:

Autism spectrum disorder, Autism clinic, Adults, Developmental disorders

ABSTRACT

This study aims to introduce a specialized clinic for adults with autism spectrum disorder (ASD) launched in Roozbeh Hospital, Tehran, Iran, in 2019. The target group is male and female adults (age>18) with ASD. The main goal of this clinic is the diagnosis, comprehensive evaluation, and evidence-based treatments, including medication therapy and psychotherapy. In addition, the academic department of this clinic pursues research and educational programs. Due to the prevalence of ASD in adults, we expected many clients to visit the clinic, but the number of cases recorded in this clinic so far has been much lower than expected. The reasons were discussed in this study. The launch of this clinic can be the starting point for creating a coherent ASD screening and diagnosis system and providing lifetime services to adults with ASD in Iran. We provide recommendations in this regard at the end of this paper.

* Corresponding Author:

Mahtab Motamed, Assistant Professor.

Address: Department of Psychiatry, Roozbeh Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Tel: +98 (912) 6031967

E-mail: motamed88@gmail.com

نامه به سردبیر

راه‌اندازی کلینیک تخصصی بزرگسالان مبتلا به اختلال طیف اوتیسم در بیمارستان روزبه تهران

سمیرا جمالو^۱، جواد علاقبند راد^۱، *مهتاب معتمد^۱

۱. گروه روانپزشکی، بیمارستان روزبه، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

Use your device to scan
and read the article online

Citation Jamaloo S, Alaghband Rad J, Motamed M. [Launching A Specialized Clinic for Adults With Autism Spectrum Disorder in Roozbeh Hospital, Tehran, Iran (Persian)]. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2023; 29(1):118-123. <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.1.4310.1>

<http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.29.1.4310.1>

چکیده

تاریخ دریافت: ۲۲ تیر ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۲ بهمن ۱۴۰۱

تاریخ انتشار: ۱۲ فروردین ۱۴۰۲

اهداف هدف از این مقاله معرفی کلینیک تخصصی اختلال طیف اوتیسم بزرگسالی است که با اهداف درمانی، آموزشی و پژوهشی از سال ۱۳۹۸ در بیمارستان روزبه راه‌اندازی شد. گروه هدف این کلینیک همه بزرگسالان زن و مرد بالای ۱۸ سال هستند که در طیف این اختلال قرار دارند. هدف اصلی این کلینیک تشخیص، ارزیابی جامع و درمان مبتنی بر شواهد است که شامل دارودرمانی و همچنین روان‌درمانی است. علاوه بر مداخلات درمانی، بخش آکادمیک این کلینیک برنامه‌های پژوهشی و آموزشی را به‌طور هم‌زمان دنبال می‌کند. با توجه به فراوانی اختلال طیف اوتیسم در بزرگسالان پیش‌بینی می‌شود تعداد مراجعین در مانگاه اختلال طیف اوتیسم بزرگسالان قابل ملاحظه باشند، اما موارد ثبت‌شده تا به امروز در این مانگاه بسیار پایین‌تر از حد انتظار بوده است که در بخش چالش‌ها به عوامل احتمالی این مسئله پرداخته شده است. راه‌اندازی در مانگاه اختلال طیف اوتیسم بزرگسالی در بیمارستان روزبه می‌تواند نقطه آغازی جهت ایجاد یک سیستم منسجم غربالگری، تشخیص، آگاهی‌بخشی و ارائه خدمات در تمام طول عمر بیماران مبتلا به طیف اوتیسم در ایران باشد. از آنجا که این مهم با همراهی سایر پژوهشگران و متخصصان این حوزه به دست خواهد آمد، اقداماتی پیشنهادی در پایان این مقاله ارائه شده‌اند.

کلیدواژه‌ها:

اختلال طیف اوتیسم،
کلینیک اوتیسم، بزرگسالان،
اختلالات تکاملی

* نویسنده مسئول:

دکتر مهتاب معتمد

نشانی: تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، بیمارستان روزبه، گروه روانپزشکی.

تلفن: ۰۳۱۹۶۷۶۰۳ (۹۱۲) ۹۸+

پست الکترونیکی: motamed88@gmail.com

مقدمه

کارآموده و انتشار تجارب کسب‌شده موجب گسترش هرچه بیشتر آگاهی از این اختلال در بین سایر متخصصین شود. تا امروز فعالیت‌های متعددی در این مرکز صورت گرفته است که به‌عنوان نمونه می‌توان از برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی ویژه متخصصین و ترجمه متون و کتب تخصصی در بخش آموزشی نام برد. همچنین پژوهش‌های در حال تکمیل «بررسی پروفایل نوروسایکولوژیک بیماران طیف اتیسم بزرگسال» و «اعتباریابی و اجرای بسته آموزشی مهارت‌های اجتماعی PEERS» از جمله فعالیت‌های بخش پژوهشی محسوب می‌شوند که در پیچه‌های نوینی به شناخت و درمان این بیماران خواهند گشود.

در حال حاضر هیچ آزمون تشخیصی قطعی برای تشخیص اختلال طیف اتیسم وجود ندارد و تشخیص نهایی براساس شرح حال روان‌پزشکی از دوران کودکی و همچنین نشانه‌های اتیسم در دوران بزرگسالی صورت می‌گیرد [۷]. در کلینیک اختلالات طیف اتیسم بزرگسالان بیمارستان روزبه، پس از ارجاع بیمار به کلینیک، ابتدا یک شرح حال کامل روان‌پزشکی گرفته می‌شود. سپس جهت تکمیل ارزیابی از ابزارهای روان‌سنجی زیر استفاده می‌شود.

پرسش‌نامه گسترده اتیسم^۱

این پرسش‌نامه جهت غربالگری اختلال طیف اتیسم در افراد بالای ۱۶ سال و بدون ناتوانی ذهنی طراحی شده است [۸]. در بین پرسش‌نامه‌های متعدد غربالگری اتیسم، این پرسش‌نامه متداول‌ترین ابزار غربالگری است [۹]. پایایی این پرسش‌نامه در ایران توسط نجاتی‌صفا و همکاران به روش آزمون بازآزمون مورد بررسی قرار گرفته است و ۰/۸۲ به دست آمد. همچنین آلفای کرونباخ ۰/۷۶ و برای کل آیت‌ها ۰/۷۹ گزارش شده است [۱۰].

پرسش‌نامه مقیاس تشخیصی اتیسم - اسپرگر ریتو - نسخه تجدید نظر شده^۲

این پرسش‌نامه جهت غربالگری اختلال طیف اتیسم در افراد بالای ۱۸ سال که دارای هوش‌بهر متوسط و بالاتر هستند، استفاده می‌شود. ۸۰ پرسش، ۴ زیرمقیاس روابط اجتماعی، علایق محدود، زبان و علائم حسی حرکتی را اندازه‌گیری می‌کنند. هرچه نمره بالاتر باشد، خطر ابتلا به اختلال طیف اتیسم بیشتر می‌شود. محدوده نمرات بین صفر تا ۲۴۰ و نقطه برش ۶۵ است [۱۱].

نسخه پنجم تست هوش استنفورد - بینه^۳

یکی از متداول‌ترین ابزارهای سنجش هوش در افراد مشکوک

1. Autistic Spectrum Quotient (AQ)
2. Revised version of Ritvo Autism Asperger Diagnostic Scale (RAADS-R)
3. Stanford-Binet Intelligence Scales, Fifth Edition (SB V)

اختلالات طیف اتیسم گروهی از اختلالات تکاملی هستند که با رفتارهای تکراری، علایق خاص و مشکلات ارتباطی اجتماعی مشخص می‌شوند [۱]. اگرچه این اختلال در دوران کودکی به وجود می‌آید، اثرات ناتوان‌کننده آن در زندگی فرد ادامه می‌یابد و منجر به این می‌شود که بسیاری از این افراد در طول زندگی بزرگسالی خود نیز به سطوح بالایی از حمایت احتیاج پیدا کنند [۲]. برخی تحقیقات نشان می‌دهند شدت مشکلات تعامل اجتماعی و رفتارهای محدود و تکراری در افراد مبتلا به اختلال طیف اتیسم در سنین بزرگسالی کاهش می‌یابند، اما عواملی از جمله اشتغال، روابط اجتماعی، استقلال، کیفیت زندگی و امید به زندگی، در بزرگسالان مبتلا به این اختلال بسیار ضعیف است [۳].

علی‌رغم اینکه در سال‌های اخیر تمرکز فزاینده بر نیازهای بالینی بیماران بزرگسال نیز دیده شده است، ارائه خدمات برای بزرگسالان طیف اتیسم در کشور ما هنوز در مراحل ابتدایی است. چنان‌که هیچ خدمات تخصصی بالینی و یا توان‌بخشی رسمی برای کمک به این گروه آسیب‌پذیر از بیماران در ایران وجود ندارد [۴]. یکی از مؤلفه‌های مهم موردنیاز، دسترسی به خدمات تشخیصی برای بزرگسالان مشکوک به اتیسم است، زیرا تشخیص درست جهت شناخت نیازهای آن‌ها و برنامه‌ریزی جهت مراقبت‌های بعدی ضروری است. از طرفی اختلال طیف اتیسم در بزرگسالان از پیچیدگی‌های تشخیصی برخوردار است. تفاوت علائم این اختلال در بزرگسالی نسبت به علائم آن در دوران کودکی و همچنین وجود اختلالات همراه و افتراقی متعدد نیز بر این پیچیدگی می‌افزاید [۵]. از سوی دیگر، آگاهی کم بیماران و خانواده‌ها، دانش ناکافی متخصصین در تشخیص صحیح اختلال و عدم وجود ابزارهای تشخیصی جامع و قطعی بر ضرورت وجود مراکز خدماتی و پژوهشی مرتبط می‌افزایند.

باتوجه به اهمیت این مسئله و همچنین خلأ موجود در زمینه خدمت‌رسانی به این بیماران، کلینیک تخصصی «اختلال طیف اتیسم بزرگسالی» با اهداف درمانی، آموزشی و پژوهشی از سال ۱۳۹۸ در بیمارستان روزبه راه‌اندازی شد. این کلینیک زیرمجموعه کلینیک اختلالات تکاملی بزرگسالان بیمارستان روزبه است که در سال ۱۳۹۲ با تمرکز بر اختلال بیش‌فعالی و نقص توجه بزرگسالان شروع به کار کرد [۶]. گروه هدف این کلینیک همه بزرگسالان زن و مرد بالای ۱۸ سال هستند که در طیف این اختلال قرار دارند. فعالیت‌های این کلینیک در بخش درمان شامل تشخیص، ارزیابی جامع و درمان مبتنی بر شواهد است که شامل دارودرمانی و همچنین روان‌درمانی می‌شود. علاوه بر مداخلات درمانی، بخش آکادمیک این کلینیک برنامه‌های پژوهشی و آموزشی را به‌طور هم‌زمان دنبال می‌کند. فعالیت هم‌زمان بخش درمان و پژوهش موجب خواهد شد کلینیک همواره از جدیدترین روش‌های روز دنیا در درمان بیماران بهره‌گیر و نیز با تربیت متخصصین

مسیرهای آینده

بنابر آنچه گفته شد، راه‌اندازی درمانگاه اختلال طیف اتیسم بزرگسالان در **بیمارستان روزبه** می‌تواند نقطه آغازی جهت ایجاد یک سیستم منسجم غربالگری، تشخیص، آگاهی بخشی و ارائه خدمات در تمام طول عمر بیماران مبتلا به طیف اتیسم در ایران باشد. این مهم با همراهی سایر پژوهشگران علاقه‌مند و همچنین همکاری سایر متخصصان این حوزه به دست خواهد آمد. از این رو اقدامات پیشنهادی زیر از جمله اقدامات حائز اهمیت در مسیر پیش‌رو هستند:

تدوین برنامه‌های آموزشی ویژه متخصصین مانند ترجمه متون تخصصی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی؛ تدوین برنامه‌های آموزش عمومی؛ تهیه و تنظیم بسته‌های آموزش بیمار و خانواده؛ شروع غربالگری هماهنگ بیماران ارجاع شده به بیمارستان برای اختلالات تکاملی؛ ایجاد یک سیستم ثبت منظم و پایگاه داده از بیماران؛ اعتباریابی و هنجاریابی پرسش‌نامه‌های غربالگری به‌روز مربوط به اختلال طیف اتیسم در کودکان و بزرگسالان مانند RITVO؛ پژوهش‌های مختلف دارویی و غیردارویی.

به اختلال طیف اتیسم نسخه پنجم مقیاس هوشی استنفورد - بینه است [۱۲] که آخرین نسخه بازبینی شده این ابزار است و در ایران با نام نسخه نوین هوش آزمای تهران در سال ۱۳۸۵ به‌وسیله افروز و کامکاری استانداردسازی شد [۱۳].

پس از تکمیل ارزیابی‌ها در صورتی که تشخیص اختلال طیف اتیسم توسط روان‌پزشک برای بیمار مطرح شود، با توجه به علائم فرد و همچنین وجود یا عدم وجود اختلالات همراه در مورد ادامه روند درمان تصمیم‌گیری خواهد شد. درمان‌های موجود شامل این موارد هستند: دارودرمانی، درمان‌های رفتاری و آموزش مهارت‌های ارتباطی، کوچینگ، درمان شناختی رفتاری.

علاوه بر تجویز داروی مناسب توسط روان‌پزشک، بیماران جهت آموزش فردی یا گروهی مهارت‌های اجتماعی و همچنین در صورت نیاز جهت دریافت مشاوره در سایر زمینه‌ها مانند اعتیاد، سایر اختلالات روان‌پزشکی و روان‌درمانی جنسی به کلینیک‌های اختصاصی مربوطه ارجاع داده می‌شوند.

چالش‌ها و مشکلات

با توجه به فراوانی اختلال طیف اتیسم در بزرگسالان انتظار داریم تعداد مراجعین درمانگاه اختلال طیف اتیسم بزرگسال قابل ملاحظه باشند، اما موارد ثبت شده تا به امروز در این درمانگاه بسیار پایین‌تر از حد انتظار بوده است. یکی از دلایل این مسئله عدم آشنایی یا عدم توجه سایر پزشکان و روان‌پزشکان به این اختلال است [۱۰] که می‌تواند موجب عدم تشخیص به‌دلیل پوشیده شدن با سایر اختلالات همبود و یا تشخیص اشتباه با سایر اختلالات افتراقی شود. همچنین دانش کم خانواده‌ها و بیماران از علائم این اختلال موجب مراجعه پایین بیماران برای دریافت تشخیص و درمان می‌شود. دلیل احتمالی دیگر عدم آگاهی خانواده‌ها، بیماران و همکاران از وجود مراکز ارائه‌دهنده خدمات به این بیماران، از جمله درمانگاه اختلال طیف اتیسم بزرگسال در **بیمارستان روزبه** است.

نجفی و همکاران در پژوهش خود به موانع فرهنگی، از جمله نگرش منفی جامعه به افراد با نیازهای ویژه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موانع اشاره کردند [۱۴]. ترس از انگ اجتماعی و برچسب‌های منفی، موجب عدم تمایل خانواده‌ها و بیماران به مراجعه به مراکز ارائه‌دهنده خدمات می‌شود. در نهایت نگرانی از هزینه‌های درمان، عدم پوشش بیمه برای همه اقشار جامعه، عدم دسترسی همه افراد جامعه به مراکز درمانی و ارائه‌دهنده خدمات به دلیل تعداد کم مراکز به‌ویژه در شهرهای کوچک و روستاها از سایر چالش‌ها و مشکلات موجود در زمینه بیماریابی و دریافت خدمات مناسب از سوی بیماران هستند [۱۵].

References

- [1] American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5. Washington, DC: American Psychiatric Association; 2013. [DOI:10.1176/appi.books.9780890425596]
- [2] Eslami Shahr Babaki M, Iranpoor M. [The problems of accessibility of autistic children and their parents to treatment and rehabilitation services in Iran (Persian)]. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2015; 21(1):79-81. [Link]
- [3] Moss P, Howlin P, Savage S, Bolton P, Rutter M. Self and informant reports of mental health difficulties among adults with autism findings from a long-term follow-up study. Autism. 2015; 19(7):832-41. [DOI:10.1177/1362361315585916] [PMID]
- [4] Alaghband-Rad J, Jamaloo S, Motamed M. Roozbeh adult autism spectrum disorder clinic: Lessons learned from first 34 cases. International Journal of Developmental Disabilities. 2022; 68(5):766-72. [DOI:10.1080/20473869.2020.1855691] [PMID] [PMCID]
- [5] Fusar-Poli L, Brondino N, Politi P, Aguglia E. Missed diagnoses and misdiagnoses of adults with autism spectrum disorder. European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience. 2022; 272(2):187-98. [DOI:10.1007/s00406-020-01189-w] [PMID] [PMCID]
- [6] Alaghband Rad J, Artounian V, Shahrivar Z, Mohamadi A. [Introducing adult developmental disorders clinic in Roozbeh Hospital (Persian)]. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2015; 21(02):187-9. [Link]
- [7] Lami F, Egberts K, Ure A, Conroy R, Williams K. Measurement properties of instruments that assess participation in young people with autism spectrum disorder: A systematic review. Developmental Medicine and Child Neurology. 2018; 60(3):230-43. [DOI:10.1111/dmcn.13631] [PMID]
- [8] Baron-Cohen S, Wheelwright S, Skinner R, Martin J, Clubley E. The Autism-Spectrum Quotient (AQ): Evidence from asperger syndrome/high-functioning autism, males and females, scientists and mathematicians. Journal of Autism and Developmental Disorders. 2001; 31(1):5-17. [DOI:10.1023/A:1005653411471] [PMID]
- [9] Fekar Gharamaleki F, Bahrami B, Masumi J. Autism screening tests: A narrative review. Journal of Public Health Research. 2022; 11(1):2308. [DOI:10.4081/jphr.2021.2308] [PMID] [PMCID]
- [10] Nejati Safa AA, Kazemi MR, Alaghband Rad J. [Autistic features in adult population: Evidence for continuity of autistic symptoms with normality (Persian)]. Advances in Cognitive Science. 2003; 5(3):34-9. [Link]
- [11] Ritvo RA, Ritvo ER, Guthrie D, Ritvo MJ, Hufnagel DH, McMahon W, et al. The ritvo autism asperger diagnostic scale-revised (RAADS-R): A scale to assist the diagnosis of autism spectrum disorder in adults: An international validation study. Journal of Autism and Developmental Disorders 2011; 41(8):1076-89. [DOI:10.1007/s10803-010-1133-5] [PMID] [PMCID]
- [12] Braconnier ML, Siper PM. Neuropsychological assessment in autism spectrum disorder. Current Psychiatry Reports. 2021; 23(10):63. [DOI:10.1007/s11920-021-01277-1] [PMID] [PMCID]
- [13] Kamkari K, Jafari A, Abdollahnejhad S. [Psychometric properties of the revised version Tehran-Stanford-Binet Intelligence Scale in diagnosis children with specific learning disability (Persian)]. Journal of Exceptional Children. 2020; 20(1):129-40. [Link]
- [14] Najafi Z, Abdi K, Khanjani MS, Dalvand H, Amiri M. Convention on the rights of persons with disabilities: Qualitative exploration of barriers to the implementation of articles 25 (health) and 26 (rehabilitation) in Iran. Medical Journal of the Islamic Republic of Iran. 2021; 35:10. [DOI:10.47176/mjiri.35.10] [PMID] [PMCID]
- [15] Aarabi MA, Abdi K, Khanjani MS. [Challenges of accessing and using rehabilitation services in people with autism spectrum disorder: A systematic review (Persian)]. Archives of Rehabilitation. 2021; 22(3):260-77. [DOI:10.32598/RJ.22.3.3259.1]

This Page Intentionally Left Blank